

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
w roku szkolnym 2023/24

w Publicznej Szkole Podstawowej w Błotnicy Strzeleckiej

Podstawa prawna:

- a. Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325),
- b. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.),
- c. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1481),
- d. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1287),
- e. Rozporządzenie MEN z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 639),
- f. Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591),

Szkoła realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Cele główne doradztwa zawodowego:

- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy
- Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
- Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.

- Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy, o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania.
- Kształtowanie szacunku do pracy.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

Doradztwo zawodowe w klasach I – III

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań.

Orientacja zawodowa w klasach I – III

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji
- pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

Doradztwo zawodowe w klasach IV – VI

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- kształtowanie pozytywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Doradztwo zawodowe w klasie VII

Celem doradztwa zawodowego w klasie VII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Treści programowe:

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

5. Wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy

Cele szczegółowe w obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając drogi ich zdobywania;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych

wyborów,

- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów.

Realizacja doradztwa zawodowego w klasach I-III

Treści programowe / tematyka działań	Metody i formy realizacji działań	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne
Poznanie siebie : ▪ jakie mamy zainteresowania, w jaki sposób je rozwijamy ▪ prezentacja swoich zainteresowań wobec innych osób; ▪ poznajemy przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; ▪ uwzględniamy swoje mocne strony w różnych obszarach; ▪ podejmowanie działania w sytuacjach zadaniowych z uwzględnieniem, co z nich wynikało dla ucznia i dla innych.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Świat zawodów i rynek pracy ▪ odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; ▪ podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach; ▪ opisywanie, czym jest praca, i omawianie jej znaczenia w życiu człowieka na wybranych przykładach; ▪ omawianie znaczenia zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym uczeń funkcjonuje; ▪ opisywanie roli zdolności i zainteresowań w wykonywaniu	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia

danego zawodu; ▪ poznawanie zastosowania i posługiwanie się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.			
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie ▪ uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; ▪ wskazywanie przez uczniów treści, których lubią się uczyć; ▪ wskazywanie różnych źródeł wiedzy i możliwości korzystania z nich.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno -zawodowych ▪ określanie kim chcemy zostać i co chcemy robić; ▪ planowanie swoich działań wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; ▪ samodzielne podejmowanie decyzji w sprawach związanych bezpośrednio z własną osobą.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia

Przewidywane efekty:

Uczeń klas I-III potrafi:

- opisać swoje zainteresowania i określić, w jaki sposób może je rozwijać;
- zaprezentować swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podać przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podać przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- odgrywać różne role zawodowe w zabawie;
- podać nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisać podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisać rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- uzasadnić potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazać treści, których lubi się uczyć;
- opowiadać, kim chciałby zostać i co chciałby robić.

Realizacja doradztwa zawodowego w klasach IV-VI

Tematyka działań / treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne
Poznanie własnych zasobów - określanie własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji - określanie swoich mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; - podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych i ocena swojego działania, uwzględniająca wnioski na przyszłość; - prezentacja swoich zainteresowań i uzdolnień wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Świat zawodów i rynek pracy - poznanie różnych grup zawodów: przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, różne ścieżki ich uzyskiwania, specyfika pracy w zawodach - określenie czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka - poznanie czynników wpływających na wybory zawodowe; - zastosowanie przyborów i narzędzi zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; - rola pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	Wycieczki edukacyjne Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny Cały rok szkolny	wychowawcy Nauczyciel prowadzący zajęcia
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - poznanie różnych sposobów zdobywania wiedzy oraz wskazywanie na swój indywidualny sposób nauki; - określenie preferowanych przedmiotów szkolne - samodzielne docieranie do informacji i korzystanie z różnych źródeł wiedzy.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych ▪ opowiadanie o swoich planach edukacyjno- zawodowych; ▪ planowanie swoich działań lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; ▪ uczenie samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych z własną osobą Świat zawodów i rynek pracy ▪ dostarczenie informacji na temat zawodów z uwzględnieniem kwalifikacji ▪ wyodrębnionych w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; ▪ porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; ▪ poznanie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; ▪ znaczenie pracy w życiu człowieka; ▪ znaczenie i możliwości doświadczania pracy; ▪ wartości związane z pracą i etyką zawodową; ▪ autoprezentacja	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
	Zajęcia z zakresu kształcenia ogólnego	cały rok szkolny	nauczyciel prowadzący zajęcia
	Wycieczki edukacyjne	cały rok szkolny	nauczyciele, wychowawcy

Przewidywane efekty:

Uczeń klas IV-VI potrafi:

- określać własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazywać swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmować działania w sytuacjach zadaniowych i oceniać swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentować swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców;
- wymienić różne grupy zawodów i podać przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup;
- opisać, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

- wyjaśnić rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą;
- wskazać przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie docierać do informacji i korzystać z różnych źródeł wiedzy;
- opowiadać o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- próbować samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasie VII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Realizacja doradztwa zawodowego w klasie VII

Tematyka działań / treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne
Poznanie własnych zasobów ▪ wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; ▪ rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); ▪ wykorzystywanie przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno -zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; ▪ rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno - zawodowych; ▪ rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie ich ▪ w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej; ▪ określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i sposobów ich realizacji; ▪ określanie własnej hierarchii wartości i potrzeb.	Indywidualne konsultacje Spotkania z rodzicami Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	cały rok szkolny I półrocze cały rok szkolny	Doradca zawodowy Doradca zawodowy Nauczyciele przedmiotów, wychowawca
Świat zawodów i rynek pracy ▪ wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakterystyka wybranych zawodów, z uwzględnieniem kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; ▪ porównywanie własnych zasobów i	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego Zajęcia z zakresu	Cały rok szkolny cały rok	Nauczyciele przedmiotów Doradca zawodowy,

preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; ▪ zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; ▪ znaczenie i możliwości doświadczania pracy; ▪ wartości związane z pracą i etyką zawodową;	doradztwa zawodowego	szkolny	wychowawca
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie ▪ analizowanie oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji; ▪ kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; ▪ znaczenie uczenia się przez całe życie.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego Indywidualne konsultacje	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, wychowawca
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych ▪ dokonywanie wyboru dalszej ścieżki edukacyjno -zawodowej samodzielnie i przy wsparciu doradczym; ▪ określanie celów i planów edukacyjno -zawodowych, z uwzględnieniem własnych zasobów ▪ osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; ▪ planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego tablica z informacjami dotyczącymi szkół i zawodów informacje, porady podczas zebrań z rodzicami	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy wychowawca

Program doradztwa zawodowego w klasie VII – tematy zajęć:

1.	W czym może pomóc mi doradca zawodowy
2.	Wszyscy jesteśmy zdolni!
3.	Moje umiejętności
4.	Umiejętności a zawód
5.	Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa
6.	Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej
7.	Czym się interesuję?
8.	Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?
9.	Zawody w moim najbliższym otoczeniu
10.	Od elektryka do kierownika

Przewidywane efekty:

Po zrealizowaniu zajęć uczeń klas VII potrafi:

- określać wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznawać własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- rozpoznawać własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznawać swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględniać je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określać aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określać własną hierarchię wartości i potrzeb;
- wyszukiwać i analizować informacje na temat zawodów oraz charakteryzować wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje
- porównywać własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- uzasadniać znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizować oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizować kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- dokonywać wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- planować ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Działania doradcy zawodowego na terenie szkoły w odniesieniu do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

- indywidualna pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia przy współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Strzelcach Opolskich;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych;
- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.

Ewaluacja programu :

Ewaluacja realizacji działań z zakresu orientacji, poradnictwa i doradztwa zawodowego dokonywana jest na bieżąco przez szkolnego doradcę zawodowego na podstawie rozmów z uczniami,

rodzicami i wychowawcami klas oraz analizy dokumentacji szkolnej. Przeprowadzenie ewaluacji na podstawie obserwacji własnej i informacji zwrotnych od nauczycieli z realizacji działań posłuży do przygotowania wniosków do dalszej pracy

Opracowanie
Zdzisław Majkowski